

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 223/96

בפני: כבוד הנשיא א' ברק
כבוד השופט א' מצא
כבוד השופט מ' חשין

העותר: היועץ המשפטי לממשלה

נגד

המשיבים: 1. ועדת השחרורים
2. איברהים בן זהדי סרנדה

בקשה למתן צו על תנאי וצו ביניים

תאריך הישיבה: י"ז בסיון התשנ"ז (22.06.97)

בשם העותר: עו"ד ענר הלמן

בשם משיב מס' 2: עו"ד דורי פינטו

פסק-דין

הנשיא א' ברק:

1. ועדת השחרורים העניקה (ביום 13.2.94) רשיון חופש למשיב מס' 2. תום תקופת הרשיון היה ביום 15.2.95. בתוך תקופת הרשיון (ביום 25.10.94) עבר המשיב מס' 2 עבירות תקיפה וגניבה. הוא הודה - במסגרת עיסקת טיעון - בעובדות כתב האישום. הוא הורשע בדינו (ביום 9.3.95) והוטלו עליו (ביום 7.6.95) בין השאר, ארבעים וארבעה חודשי מאסר בפועל. היועץ המשפטי פנה (ביום 15.11.95) לוועדת השחרורים בבקשה להפקיע את רשיון החופש של המשיב מס' 2. ועדת השחרורים החליטה (ביום 4.12.95) לדחות את בקשת היועץ המשפטי לממשלה. כנגד החלטה זו עתר היועץ המשפטי (ביום 8.1.96) לבית משפט זה. לאחר

זמן (ביום 8.5.97) נתבקש תיקון העתירה. לא נתבקש צו ביניים. על פי בקשת היועץ המשפטי לממשלה, הדין בעתירה נקבע סמוך למועד השחרור המינהלי של המשיב מס' 2.

2. החלטתה של ועדת השחרורים אינה יכולה לעמוד. למשיב מס' 2 עבר פלילי עשיר, הכולל מספר ניכר של הרשעות פליליות, בעשרות עבירות רכוש, מספר עבירות סמים, מספר ניכר של עבירות מרמה, מספר עבירות אלימות נגד הגוף, ועוד עבירות של אימים, הדחה בחקירה, התחזות ובריחה ממשמורת חוקית. אף בתקופת המאסר הנוכחית הוא הורשע (ביום 23.7.96) בגין עבירה שביצע לאחר החלטת ועדת השחרורים, ובגינה נגזרו עליו ששה חודשי מאסר. המשיב מס' 2 נתון עתה במאסרו הרביעי. בסמוך לשחרורו מכל אחד ממאסריו הקודמים הוא שב וביצע עבירות חמורות. הנימוק העיקרי שעמד ביסוד החלטתה של ועדת השחרורים היה זה:

"האסיר הורשע במסגרת הסדר טיעון שכלל גם הסדר בקשר לעונש. ההגינות מחייבת שתהיה התייחסות או איזכור של ביטול הרשיון. דבר זה לא נעשה, ולכן אנו סבורים, שבנסיבות מקרה זה אין מקום לביטול הרשיון".

החלטה זאת פגומה היא, עובדתית ומשפטית. במישור העובדתי, נמסר לנו כי עובדת היות המשיב מס' 2 אסיר ברשיון חופש היתה ידועה לבית המשפט שגזר את דינו בגין העבירות שעבר בתקופת הרשיון. במישור המשפטי, יש להפריד בין גזירת הדין על ידי בית המשפט - בגין עבירה שבוצעה בתקופת הרשיון - לבין ההחלטה בדבר ביטול רשיון החופש על ידי ועדת השחרורים. אכן, משנוכחה ועדת השחרורים כי האסיר מעל באמון שניתן בו, הפר את תנאי רשיון החופש בכך שביצע עבירות חמורות בתקופת הרשיון, היקף שיקול הדעת הנתון לה שלא לבטל את הרשיון אינו רחב כלל ועיקר. השיקול המרכזי שצריך להנחותה הוא בצורך להרתיע אסירים בעלי רשיון חופש שלא להפר את תנאי הרשיון. אין זה שיקול יחידי. במקרים מתאימים עשויים שיקולים אחרים - כגון העונש הקל שהוטל על האסיר בגין העבירה שעבר בתקופת הרשיון ונסיבותיו האישיות הקשות של האסיר - להשפיע בכיוון האחר. במקרה שלפנינו, מובילים כל השיקולים כולם למסקנה כי ועדת השחרורים טעתה בהחלטתה, ואנו מבטלים אותה.

3. ביטול החלטתה של ועדת השחרורים אינו סוף הפרשה. משמעות הביטול הינה, כי אינה קיימת החלטה של ועדת השחרורים שלא לבטל את רשיון החופש. בכך לא די כדי לבטל את רשיון החופש של המשיב מס' 2. כדי לבטל רשיון חופש זה, יש צורך בהחלטה של ועדת השחרורים לבטל את רשיון החופש של המשיב מס' 2. החלטה כזו צריכה היתה ועדת השחרורים לקבל עד עבור ששה חודשים מיום שהמשיב מס' 2 הורשע סופית בגין העבירות אותן ביצע בתקופת הרשיון. מניין ששת החודשים מתחיל מיום שנגזר דינו של האסיר

ברשיון (ראה רע"ב 2018/97 שטרית נ' ועדת השחרורים). בעניינינו מתחיל מנין זה ביום 7.6.95. נמצא, כי סמכותה של הועדה לקבל החלטה המפקיעה את רשיון החופש של המשיב מס' 2 פקעה ביום 6.12.95. הנה כי כן, אפילו אם נחזיר העניין לוועדת השחרורים, זו לא תהא מוסמכת לקבל החלטה המבטלת את רשיון החופש של המשיב מס' 2. אכן, היה על היועץ המשפטי להזדרז, ולא להמתין לסיום מירוך ששת החודשים מאז נגזר דינו של המשיב מס' 2. דבר לא קרה במשך תקופה זו, ולא היתה כל סיבה להמתין עת כה ארוכה עד לפניה לבית משפט זה. יצוין, כי בעניין שבפנינו פנה היועץ המשפטי לממשלה לבית משפט זה לאחר שחלף מועד ששת החודשים התוחם את סמכותה של ועדת השחרורים. מבקש אני להשאיר בצריך עיון השאלה, מה הדין אם היועץ המשפטי לממשלה היה פונה לבית משפט זה בתוך תקופת ששת החודשים, והיה מבקש צו מניעה לעצירת מירוך המועד הקבוע בחוק.

4. התוצאה היא, איפוא, כי עלינו להסתפק בהכרזה על בטלות החלטתה של ועדת השחרורים, מבלי שבעקבותיה יבוא ביטול רשיון החופש של האסיר (השווה בג"ץ 258/64 זילוניאס-יערי נ' שר הדתות, פ"ד יט(1) 517). וכך אנו עושים.

ה נ ש י א

השופט א' מצא:

אני מסכים.

ש ו פ ט

השופט מ' חשין:

אני מסכים.

ש ו פ ט

הוחלט כאמור בפסק דינו של הנשיא.

ניתן היום, כ"ד בתמוז התשנ"ז (29.7.97).

שופט

שופט

הנשיא

העתק מתאים למקור
שמריהו כהן - מזכיר ראשי
/דז/A06.96002230